

Bozkır AKINCILARI

Ertuğrul TAYLAN

Vali İsa Parlak'ın Bozkır Akıncıları adlı romanını biraz gecikerek, ama keyifle okudum. Millî Mücadele Dönemi'ndeki isyanlardan, Konya ve civarını bir süre hükmü altına alan Delibaşı Mehmet isyanı, geniş şekilde anlatılmıştır. Sakarya Meydan Savaşı'nın kaderini belirleyen Mangal Dağı çarpışmaları ile Büyük Taarruz'un birinci ve ikinci günündeki çarpışmalar da çok güzel anlatılmıştır. Romanda dikkatimi çeken birkaç hususu, özet halinde aktaracağım.

Arnavut kökenli Delibaşı Mehmet'in, 1920 yazında Konya'daki isyan, kolayca bastırılmış, sıradan bir olay olduğu kalmış aklımda. Oysa, Konya şehrinin ele geçirilişinde sayıları bini geçen ve birkaç subayında dahil olduğu isyanda darp edilen jandarma komutanı şehir meydanında asılmıştır. Kuvvacı (Kuvayı Milliye yanlısı Vali ile Mevki Kumandanı

ve polis müdürü esir alınmıştır. "Halifenin Ordu Kumandanı" unvanını alan Delibaşı, adamlarından birini vali olarak atamıştır.

Bozkır ilçe merkezine giren eşkiya, kaymakamı, mevki kumandanını ve jandarma kumandanını, sorgusuz sualsiz asmışlardır.

İsyan, Demirci Efe kuvvetleri ve 500 kişilik bir kuvvetle Konya'ya gelen İçişleri Bakanı Refet Paşa tarafından bertaraf edilebilmiştir...

Sakarya Savaşı'nın sonlarında, ordumuzu yararak Ankara'yı almak isteyen düşman kuvvetleriyle art arda takviyeler gönderilen birliklerimiz arasındaki Mangal Dağı'nda, çok kanlı çarpışmalar olmuştur. İki tarafın, %50'yi bulan kayıpları olmuştur. Merkezinden çok uzaklaşan ve ikmal yolları kesilen düşman, sonunda yenilerek, Afyon-Kütahya hattına çekilmek zorunda kalmıştır.

26 Ağustos 1922'deki Büyük Taarruz ile, aylarca sökülemeyen denilen düşman savunma hattı ilk yarım günde yarılarak, ordumuz, Sincanlı ovasına doğru hızla ilerlemiştir. Ama, tel örgülü ve iki hatlı düşman cephesinin yarılmasından sonra, hemen arkadaki Tınaztepe mevkiinde, zorlu çarpışmalar olmuştur. Anılan Tepe, iki kere el değiştirmiştir. Aynı mevkideki Çiğiltepe'yi, Başkumandan Mustafa Kemal Paşa'ya söz verdiği saatte alamayan Miralay Reşat Bey, tabancasıyla kendini vurarak intihar etmiştir.

Not: Roman, Kurtuluş Savaşı'nın ne büyük zorluklarla kazanıldığını anlatan bir destandır. Gençlerin bu kitabı ve Turgut Özakman'ın benzeri bir roman olan Şu Çılgın Türkler'i okumalarını dilerim.

Künye: Parlak, İ. (2020) **Bozkır Akıncıları**, İstanbul: Post Yayın.